

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město, Tel. +420 257 042 094,
ID datové schránky: qr9ab9x, e-mail: arbitr@finarbitr.cz, <https://www.finarbitr.cz>

Navrhovatel

Zástupce

JUDr. František Grznár
advokát
IČO 138 85 146

Instituce

KOBLÍŽEK PLZEŇ s.r.o.
IČO 290 62 543
Manětínská 1543/69
Bolevec
32300 Plzeň

Zástupce

JUDr. Eva Benešová, LL.M.
advokát
IČO 015 71 699

Č. j. FA/SR/SU/1192/2017 - 24

Praha 21. 6. 2018

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), v řízení zahájeném dne 25. 11. 2017 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh Navrhovatele proti Instituci, vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), o určení neplatnosti smlouvy o zápůjčce ze dne 25. 6. 2014, rozhodl o námitkách Instituce ze dne 4. 6. 2018, č. j. FA/SR/SU/1192/2017 - 21, proti nález finančního arbitra ze dne 28. 5. 2018, č. j. FA/SR/SU/1192/2017 - 20, takto:

Námitky instituce, KOBLÍŽEK PLZEŇ s.r.o., IČO 290 62 543, se sídlem Manětínská 1543/69, 32300 Plzeň – Bolevec, doručené finančnímu arbitrovi dne 4. 6. 2018, č. j. FA/SR/SU/1192/2017 - 21, se podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi zamítají a nález finančního arbitra ze dne 28. 5. 2018, č. j. FA/SR/SU/1192/2017 - 20 se potvrzuje.

Odůvodnění:

1 Řízení o návrhu

Navrhovatel se domáhá určení neplatnosti smlouvy o úvěru, kterou s Institucí uzavřel, protože Instituce s odbornou péčí neposoudila schopnost Navrhovatele splácet spotřebitelský úvěr, a dále se domáhá vydání bezdůvodného obohacení, které na jeho úkor Instituce získala přijetím plnění nad rámec poskytnuté jistiny úvěru.

Finanční arbitr při posuzování podmínek řízení ze shromážděných podkladů zjistil, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 25. 6. 2014 smlouvu o zápůjčce, na základě které se Instituce zavázala poskytnout Navrhovateli částku ve výši 20.000,- Kč a Navrhovatel se zavázal tyto finanční prostředky spolu s úroky vrátit v 18 měsíčních splátkách ve výši 2.067,- Kč (dále jen „Smlouva o zápůjčce“).

Finanční arbitr na základě shromážděných podkladů od obou stran sporu a po jejich pečlivém právním posouzení zjistil, že Instituce neposoudila s odbornou péčí schopnost Navrhovatele splácet úvěr ze Smlouvy o zápůjčce, tedy že Smlouvu o zápůjčce uzavřela s Navrhovatelem v rozporu se zákonem č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), a následně Navrhovateli poskytla na základě této smlouvy spotřebitelský úvěr, aniž by bylo zřejmé, zda Navrhovatel bude schopen tento úvěr splatit. Finanční arbitr dovedl, že

v důsledku neposouzení schopnosti Navrhovatele splácet úvěr ze Smlouvy o zápůjčce s odbornou péčí je tato smlouva od samého počátku neplatná, a Navrhovatel a Instituce jako strany Smlouvy o zápůjčce jsou povinni si vydat bezdůvodné obohacení, které na základě neplatné Smlouvy o zápůjčce získali. Finanční arbitr zjistil, že Instituce se plněním od Navrhovatele nad rámec jistiny ze Smlouvy o úvěru na jeho úkor bezdůvodně obohatila o částku 11.506,- Kč.

Finanční arbitr rozhodl podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi ve věci nálezem ze dne 28. 5. 2018, č. j. FA/SR/SU/1192/2017 - 20 (dále jen „Nález“), kterým ve výroku I. uložil Instituci povinnost zaplatit Navrhovateli částku ve výši 11.506,- Kč, a to do 3 dnů od právní moci Nálezu. Současně finanční arbitr podle § 17a zákona o finančním arbitrovi, protože vyhověl návrhu Navrhovatele zcela, uložil Instituci ve výroku II. Nálezu povinnost zaplatit sankci ve výši 15.000 Kč, a to do 15 dnů od právní moci Nálezu.

3 Námítky Instituce proti Nálezu

Instituce podala námítky proti všem výrokům Nálezu.

Instituce stejně jako v průběhu řízení před vydáním Nálezu tvrdí, že závazek ze Smlouvy o zápůjčce Navrhovatel sjednával pro svoji dceru, která přislíbila do rozpočtu Navrhovatele přispívat částkou ve výši 6.000,- Kč měsíčně, když „[u]vedenou osobní ingerenci dcery navrhovatelky před, při a po uzavření smlouvy lze doložit výsledkem či čestným prohlášením oprávněného zástupce instituce, ■, která za instituci smluvní dokumentaci k zápůjčce vyřizovala a sjednávala“.

Instituce tvrdí, že při sjednávání závazku ze Smlouvy o zápůjčce posoudila s odbornou péčí schopnost Navrhovatele splácet spotřebitelský úvěr, když nahlédla do registru živnostenského podnikání, insolvenčního rejstříku (prostřednictvím portálu Centrální registr dlužníků České republiky, www.cerd.cz), centrální evidence exekucí vedené Exekutorskou komorou České republiky (www.ceecr.cz) a dále na portál neplatné doklady (<http://mvcr.cz/clanek/neplatne-doklady.aspx>) a do systému Instituce samotné, který eviduje dluhy žadatelů o úvěr vůči Instituci, když podle Instituce dále neexistuje výčet databází, do nichž by byla Instituce povinna nahlédnout v době sjednávání závazku ze Smlouvy o zápůjčce, a z něhož by mohla Instituce dovodit přednost některého rejstříku nebo databáze.

Instituce uzavírá, že s odbornou péčí posoudila schopnost Navrhovatele splácet spotřebitelský úvěr a z toho důvodu uzavřela s Navrhovatelem platnou Smlouvu o zápůjčce, přičemž žádným způsobem nenarušila veřejný pořádek.

4 Vyjádření Navrhovatele k námitkám Instituce

Navrhovatel k námitkám Instituce uvedl, že souhlasí se závěrem finančního arbitra o tom, „že Instituce neunesla důkazní břemeno stran řádného ověření úvěruschopnosti Navrhovatelky, a to zejména stran ověření závazků navrhovatelky s odbornou péčí“, a dále odkazuje na podrobné odůvodnění Nálezu, které považuje „na danou věc přiléhavé a správné“.

5 Řízení o námitkách

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dává stranám sporu právo podat proti nálezům finančního arbitra odůvodněné námítky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení nálezů. Včasně podané námítky mají

odkladný účinek. Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který nález potvrdí nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr ve zbytku podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a n. a § 141 odst. 9 správního řádu).

Finanční arbitr posoudil Námitky podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi a přiměřeně podle § 81, 82 a 83 správního řádu jako přípustné.

Finanční arbitr při rozhodování aplikuje rozhodné psané právo, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů, Ústavního soudu nebo Soudního dvora Evropské unie. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, a aby rozhodnutí finančního arbitra soud jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl.

6 Námitky Instituce

Instituce stejně jako v řízení před vydáním Nálezu namítá, že v průběhu sjednávání závazku ze Smlouvy o zápůjčce posoudila s odbornou péčí schopnost Navrhovatele splácet spotřebitelský úvěr, přičemž pouze opakuje tvrzení, které finanční arbitr řádně vypořádal již v Nálezu.

Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu České republiky ze dne 27. 7. 2007, sp. zn. 8 Afs 75/2005, „[j]e-li rozhodnutí žalovaného správního orgánu řádně odůvodněno, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, je přípustné, aby si krajský soud správné závěry se souhlasnou poznámkou osvojil“.

Nebylo by proto v souladu se zásadami efektivity a hospodárnosti řízení, kdyby finanční arbitr opakovaně vypořádal stejné námitky Instituce. Finanční arbitr proto ve stručnosti shrne své právní závěry, které podrobně rozvedl v Nálezu.

6.1 *Navýšení příjmu Navrhovatele*

Pokud jde o údajné navýšení příjmu Navrhovatele o částku 6.000,- Kč, kterou se měla dcera Navrhovatele zavázat přispívat do jeho domácího rozpočtu, jak již finanční arbitr podrobně vypořádal v Nálezu, Instituce nijak nedoložila, např. doložením potvrzení o příjmu dcery Navrhovatele apod., že by jakkoliv ověřovala tento další příjem Navrhovatele.

Nadále přitom přetrvávají pochybnosti o tom, zda vůbec k nějakému navýšení příjmu Navrhovatele mělo docházet, když Instituce v této souvislosti navrhuje k prokázání svých tvrzení výslech, případně předložení čestného prohlášení osoby jednající za Instituci při uzavírání Smlouvy o zápůjčce, přičemž Navrhovatel oproti tomu jakékoliv navýšení jeho příjmu odmítá, když tvrzení Instituce rozporuje. Z žádného z podkladů předložených účastníky řízení v průběhu řízení přitom nevyplývá, že by se dcera Navrhovatele k poskytnutí peněžních prostředků do rozpočtu Navrhovatele za účelem splácení dluhu ze Smlouvy o zápůjčce zavázala, když tato skutečnost je deklarována pouze v klientské kartě ze dne 24. 6. 2014, která je však obstarána pouze podpisem Navrhovatele, nikoliv však jeho dcery.

Byla-li přitom skutečnost, že Navrhovateli bude na splácení závazku ze Smlouvy o zápůjčce přispívat jeho dcera, nezbytným předpokladem k tomu, aby mohl Navrhovatel tento svůj závazek řádně splácet a Instituce tak Navrhovateli úvěr poskytla, mohla Instituce v rámci zlepšení svého postavení jako věřitele využít některý z institutů upravených v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, resp. ve znění účinném ke dni uzavření Smlouvy o zápůjčce, jako je např. přistoupení k dluhu, ručení apod.

6.2 Nahlížení do informačních databází o bonitě a důvěryhodnosti spotřebitele

Finanční arbitr dále, jak podrobně rozvedl v Nálezu, opakuje, že Instituce při sjednávání závazku ze Smlouvy o zápůjčce toliko ověřovala (ne)existenci exekučně vymáhaných závazků Navrhovatele a to, že vůči Navrhovateli nebylo zahájeno insolvenční řízení, přičemž s odbornou péčí nezjišťovala existenci dalších závazků Navrhovatele. Výdajovou stránku rozpočtu Navrhovatele neověřovala Instituce vůbec.

Pokud jde o námitku Instituce, že žádný právní předpis nestanovuje, do kterých informačních databází o bonitě a důvěryhodnosti spotřebitele, Instituce by měla v rámci své odborné péče při posuzování schopnosti spotřebitelů splácet spotřebitelský úvěr vyvinout maximální úsilí k získání informací o dalších možných závazcích spotřebitele. Za tímto účelem si tak Instituce mohla nechat předložit výpisy z informačních databází přímo od Navrhovatele, pokud nevyžadovala doložení výpisu z běžného bankovního účtu.

Teprve potom tak mohla získat dostačující informace o jiných závazcích Navrhovatele a zhodnotit, zda při zohlednění jeho dalších závazků budou jeho příjmy postačovat k tomu, aby mohl řádně dostát svým závazkům ze Smlouvy o zápůjčce.

7 K výroku rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr již v Nálezu řádně a podrobně vypořádal důvod neplatnosti Smlouvy o zápůjčce, tedy že Instituce neposoudila s odbornou péčí schopnost Navrhovatele splácet spotřebitelský úvěr ze Smlouvy o zápůjčce, když se před uzavřením této smlouvy spoléhala pouze na tvrzení Navrhovatele ohledně výše jeho výdajů, která s odbornou péčí neověřila, protože si nenechala od Navrhovatele předložit podklady k prokázání jeho tvrzení, ani nežádala Navrhovatele o předložení výpisů z databází umožňujících posoudit jeho úvěruschopnost.

Finanční arbitr proto setrvává na svých právních závěrech náležitě odůvodněných v Nálezu, tedy že zjistil, že Instituce schopnost Navrhovatele splácet úvěr neposoudila s odbornou péčí, resp. v rozporu se zákonem uzavřela s Navrhovatelem Smlouvu o zápůjčce, a následně Navrhovateli poskytla na základě této smlouvy spotřebitelský úvěr, aniž by bylo zřejmé, zda Navrhovatel bude schopen úvěr splatit.

V důsledku neposouzení schopnosti Navrhovatele splácet úvěr s odbornou péčí je proto Smlouva o zápůjčce od samého počátku absolutně neplatná, a strany sporu jsou povinny si vydat bezdůvodné obohacení, které na základě neplatné Smlouvy o zápůjčce získaly.

Na základě všech shora uvedených skutečností finanční arbitr zamítl Námitky Instituce a Nález potvrdil.

Poučení:

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručený nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci (v *případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabývá nález právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra*).

Podle § 244 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr

Doručuje se
Navrhovatel – datová schránka zástupce ■
Instituce – datová schránka zástupce ■

